

זהו. נשים סוף
לשעבוד
המואבי
ולעגלון המלך
השמן שלהם

אהוד
בן-גרא

הכיתי 600
פלשתים
במלמד הבקר

שמגר
בן ענת

ניצחתי את
ארם בראשות
כושן רשעתיים

עתניאל
בן-קנז

שלשת
השופטים
הראשונים:

עתניאל
אהוד
שמגר

מרחב
תנ"ך

ישיבת
אמו"ת
אליהו פ"ת

מיקום
סיפורי
עתניאל
אהוד
שמגר
בספר שופטים

מצג לתקופת השופטים
(פרקים: א-ג)

מעללי השופטים
(פרקים: ג-טז)

אירועי סיום
פסל מיכה, פולגש בגבעה
(פרקים: יז-כא)

מיקום
סיפורי
עתניאל
אהוד
שמגר
בחטיבת
השופטים

מעללי השופטים
(פרקים: ג-טז)

שמשון

יפתח
+
שופטים קטנים

אבימלך

גדעון

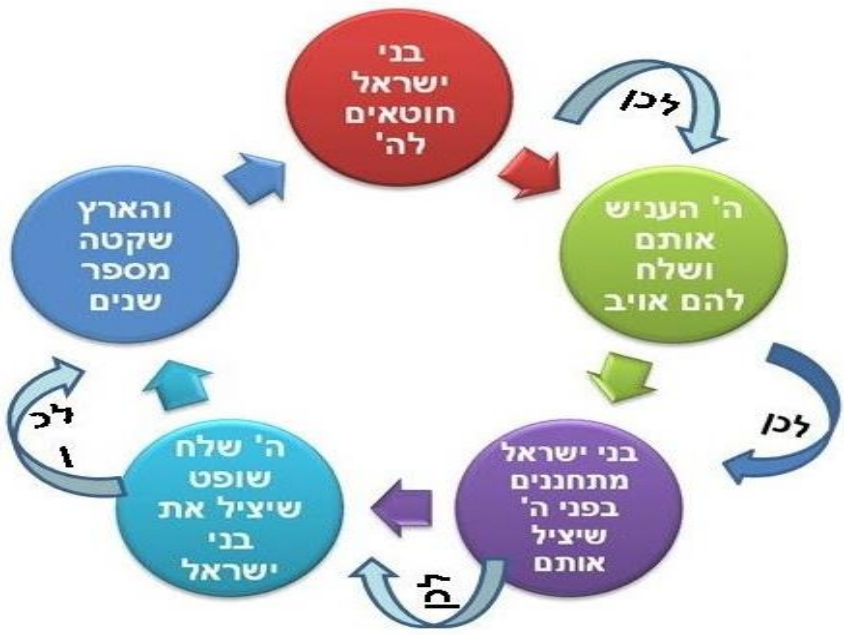
דבורה
ברק

עתניאל
אהוד
שמגר

תזכורת!
 המציאות
 החוזרת
 על עצמה
 בימי
 כל אחד
 מהשופטים

סיפור עתניאל בן קנז

ז וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת הָרַע בְּעֵינֵי ה',
וַיִּשְׁכַּחוּ אֶת ה'-אֱלֹהֵיהֶם, וַיַּעֲבְדוּ אֶת הַבְּעָלִים וְאֶת הָאֲשֵׁרוֹת:

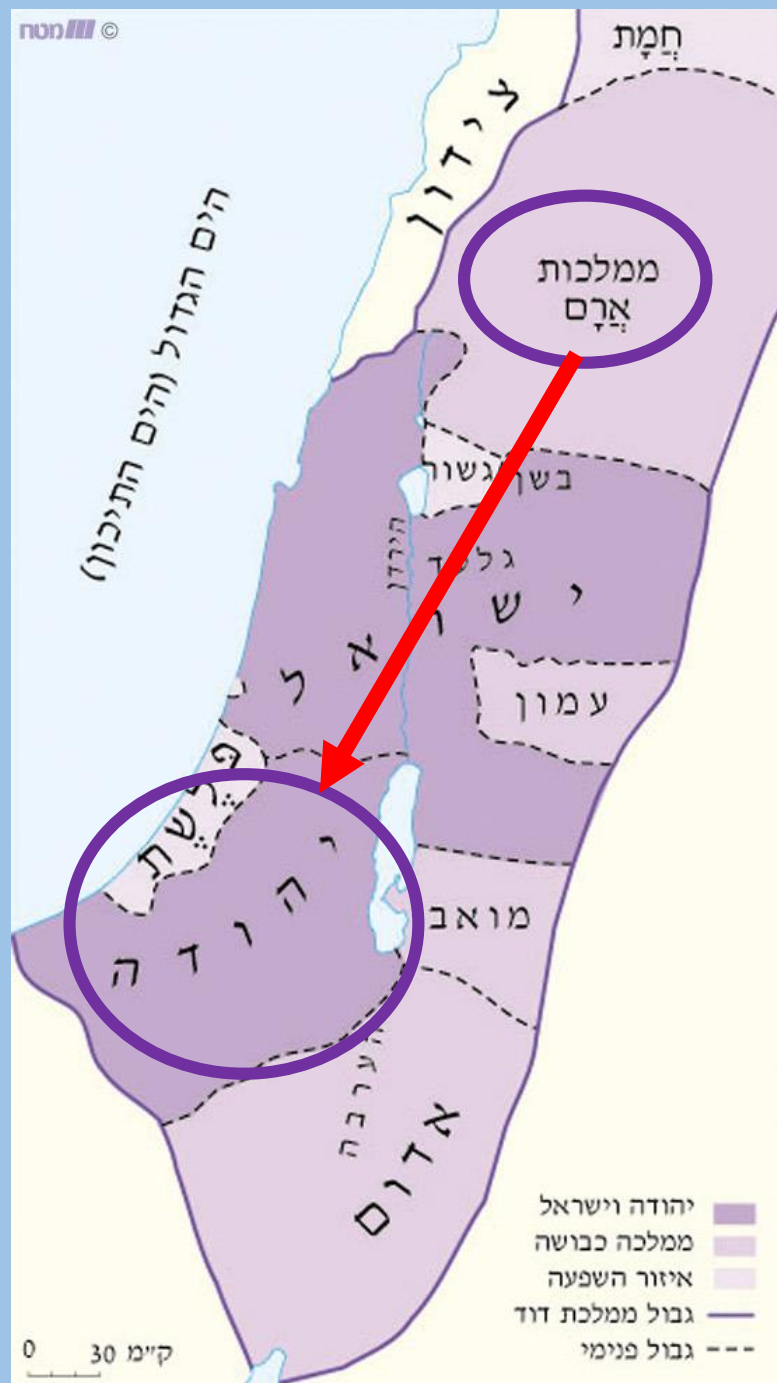
ח וַיַּחַר אֱלֹהֵי-יִשְׂרָאֵל!
וַיִּמְכְּרֶם בְּיַד כּוֹשֵׁן-רְשָׁעִים מֶלֶךְ-אֲרָם-נִהְרָיִם!
וַיַּעֲבְדוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת כּוֹשֵׁן-רְשָׁעִים שְׁמֹנֶה שָׁנִים:

ט וַיִּזְעֻקוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל ה',

י וַיִּקָּם ה' מִזְשִׁיעַ לְבָנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיּוֹשִׁיעַם אֶת עֲתַנְיָאֵל בֶּן קִנְז אַחֵי כָלֵב הַקָּטָן מִמֶּנּוּ:
וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ ה', וַיִּשְׁפֹּט אֶת יִשְׂרָאֵל, וַיֵּצֵא לְמַלְחָמָה,
וַיִּתֵּן ה' בְּיָדוֹ אֶת כּוֹשֵׁן-רְשָׁעִים מֶלֶךְ-אֲרָם וַתָּעַז יָדוֹ עַל כּוֹשֵׁן-רְשָׁעִים:

יא וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה,

וַיָּמָת עֲתַנְיָאֵל בֶּן קִנְז:

מפת הסיפור

עתניאל בן קנז
פורק את עול השעבוד הארמי

סיפור אהוד בן גרא

יב וַיִּסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ה'

יג וַיַּחֲזֶק ה' אֶת עַגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב עַל יִשְׂרָאֵל

עַל כִּי עָשׂוּ אֶת הָרַע בְּעֵינֵי ה':

יד וַיֹּאסֶף אֱלֹהֵי אֶת בְּנֵי-עַמּוֹן וַעֲמֹלֵק

וַיִּלְדוּ וַיִּדְּ אֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּירָשׁוּ אֶת עִיר-הַתְּמָרִים (כַּנְרֵאָה יִרְיָחוֹ)

טו וַיַּעֲבְדוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת עַגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב שְׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה:

טז וַיִּזְעַקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'

וַיִּקַּם ה' לָהֶם מוֹשִׁיעַ אֶת אַהוּד בֶּן גֵּרָא בֶּן-הַיְמִינִי (מִשְׁבֵּט בְּנִמִּין)

אִישׁ אֶטֶר יַד יְמִינוֹ (אִישׁ אֲשֶׁר יַד יְמִינוֹ סְגוּרָה, הוּא שְׂמָאלִי)

המשך סיפור אהוד בן גרא

וַיִּשְׁלַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיָדוֹ מִנְחָה לְעִגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב טו וַיַּעַשׂ לוֹ אֶהוּד חֶרֶב וְלֶה שְׁנֵי פִיּוֹת גָּמַד אֲרָכָה וַיַּחַגֵּר אוֹתָהּ מִתַּחַת לְמַדְיָו עַל יַרְךְ יְמִינוֹ: יז וַיִּקְרַב אֶת הַמִּנְחָה לְעִגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב וְעִגְלוֹן אִישׁ בְּרִיא מְאֹד: יח וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה לְהַקְרִיב אֶת הַמִּנְחָה וַיִּשְׁלַח אֶת הָעַם נְשָׂאֵי הַמִּנְחָה: יט וְהוּא שָׁב מִן הַפְּסִילִים אֲשֶׁר אֶת הַגְּלָגַל וַיֹּאמֶר דְּבַר סֵתֶר לִי אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הֵס וַיֵּצְאוּ מֵעֲלוֹ כָּל הָעַמָּדִים עָלָיו: כ וַאֲהוּד בָּא אֵלָיו וְהוּא יוֹשֵׁב בְּעֵלִית הַמְּקָרָה אֲשֶׁר לוֹ לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר אֶהוּד דְּבַר אֱלֹקִים לִי אֱלֹהֵי וַיִּקָּם מֵעַל הַכֶּסֶּא: כא וַיִּשְׁלַח אֶהוּד אֶת יָד שְׂמָאלוֹ וַיִּקַּח אֶת הַחֶרֶב מֵעַל יַרְךְ יְמִינוֹ וַיִּתְקַעָה בְּבִטְנוֹ: כב וַיָּבֵא גַם הַנֶּזֶב אַחַר הַלֶּהָב וַיִּסְגֵּר הַחֶלֶב בְּעַד הַלֶּהָב כִּי לֹא שָׁלַף הַחֶרֶב מִבִּטְנוֹ וַיֵּצֵא הַפֶּרֶשְׁדָּנָה: כג וַיֵּצֵא אֶהוּד הַמַּסְדְּרוֹנָה וַיִּסְגֵּר דְּלָתוֹת הָעֲלִיָּה בְּעֵדוֹ וְנָעַל: כד וְהוּא יָצָא וְעַבְדָּיו בָּאוּ וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה דְלָתוֹת הָעֲלִיָּה נִעְלוֹת וַיֹּאמְרוּ אַךְ מִסִּיף הוּא אֶת רַגְלָיו בַּחֲדָר הַמְּקָרָה: כה וַיַּחֲזִילוּ עַד בּוֹשׁ וְהִנֵּה אֵינָנו פֶּתַח דְּלָתוֹת הָעֲלִיָּה וַיִּקְחוּ אֶת הַמַּפְתָּח וַיִּפְתְּחוּ וְהִנֵּה אֲדֻנֵיהֶם נִפְלְ אַרְצָה מֵת: כו וַאֲהוּד נִמְלֵט עַד הַתְּמַהֲמָהֶם וְהוּא עָבַר אֶת הַפְּסִילִים וַיִּמְלֵט הַשְּׁעִירָתָה: כז וַיְהִי בְּבוֹאוֹ וַיִּתְקַע בְּשׁוֹפָר בְּהַר אֶפְרַיִם וַיִּרְדּוּ עִמּוֹ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַהָר וְהוּא לִפְנֵיהֶם: כח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים רַדְפוּ אַחֲרַי כִּי נָתַן ה' אֶת אֹיְבֵיכֶם אֶת מוֹאָב בְּיַדְכֶם וַיִּרְדּוּ אַחֲרָיו וַיִּלְכְּדוּ אֶת מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְמוֹאָב וְלֹא נָתַנוּ אִישׁ לְעֵבֶר: כט וַיִּכּוּ אֶת מוֹאָב בְּעֵת הַהִיא כַּעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ כָּל שָׁמֶן וְכָל אִישׁ חֵיִל וְלֹא נִמְלֵט אִישׁ: ל וַתִּפְּנֶעַ מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא תַּחַת יַד יִשְׂרָאֵל וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ שְׁמוֹנִים שָׁנָה:

תקציר סיפור ישועת השופט אהוד

אהוד נקט בפעולה נועזת כדי להציל את ישראל. הוא החליט להתנקש במלך מואב בארמונו, ולפתוח במלחמה מיד לאחר מכן. הוא הכין חרב פיפיות (חרב בעלת להב משני צידיה), שהייתה קצרה מאוד, כדי שיוכל להחביא אותה מתחת לבגדיו. בגלל שאהוד היה איטר יד ימינו (שמאלי), הוא נשא את החרב בצד ימין (כנראה שהשומרים, שהיו בודקים אם יש חרב בצד שמאל, לא מצאו את חרבו. כתוצאה מכך היה יכול לגשת למלך חמוש מבלי שיעצרו בעדו).

אהוד עמד בראש משלחת של בני ישראל להביא מנחה לעגלון. לאחר הגשת המנחה, אמר לו שיש לו אליו דבר סתר כדי שעגלון ירחיק מעליו את השומרים. לאחר מכן הוא אומר לו שיש לו דבר אלוהים, והמלך קם מתוך סקרנות. אהוד התקרב אל המלך, שהיה איש 'בריא' (שמן) מאוד, ודקר אותו בבטנו באמצעות החרב, על שני להביה, והותירה בתוך בטנו. אהוד יצא אל המסדרון, נעל את הדלת ונמלט אל 'הַשְׁעִירָתָה' (יער בהר אפרים) אחרי שעבר את הגלגל. עבדי המלך המתונו והסיקו שהעיכוב נובע משום שהמלך עושה את צרכיו. משראו כי חלף זמן רב והמלך אינו פותח את הדלת, הם פתחו אותה וראו שהמלך מת. בינתיים ירדו בנ"י, חסמו את מעברי הירדן והרגו את המואבים המבקשים לנוס לירדן חזרה, ולבסוף הוסר השעבוד המואבי.

כעת לסיפור קצת יותר בהמשך

וַיִּשְׁלַח בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל בְּיָדוֹ מִנְחָה (מתנות פיוס וריעויו) לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ-מוֹאָב.

וַיַּעַשׂ לוֹ אֶהוּד חֶרֶב,

וְלָהּ שְׁנַי פִּיּוֹת (חרב חדה משני צדדיה) גִּמְד אֲרָכָה (אמה קצרה 40=30 ס"מ)

וַיַּחַגֵּר אוֹתָהּ מִתַּחַת לְמַדְיוֹ עַל יַרְךְ יְמִינוֹ:

וַיִּקְרַב אֶת הַמִּנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ-מוֹאָב

וְעֶגְלוֹן אִישׁ-בְּרִיא מְאֹד (איש שמן ועב בשר מאד)

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה (כשסיים) לְהַקְרִיב אֶת הַמִּנְחָה (למלך)

וַיִּשְׁלַח אֶת הָעַם נְשֵׂאֵי הַמִּנְחָה:

וְהוּא שָׁב מִן הַפְּסִילִים אֲשֶׁר אֶת הַגְּלָגֶל

(חזר אחורה ממוקום משמר מואבי ליד הגלגל, שם היו פסילים)

איך איכנס לארמון ואעליח בתוכניתי ?

"עלויות"

"המקרה"

(חדר קריר ומוצל
בקומה השנייה בארמון)

הס !

(אל תדבר עד
שכולם ייצאו מפה)

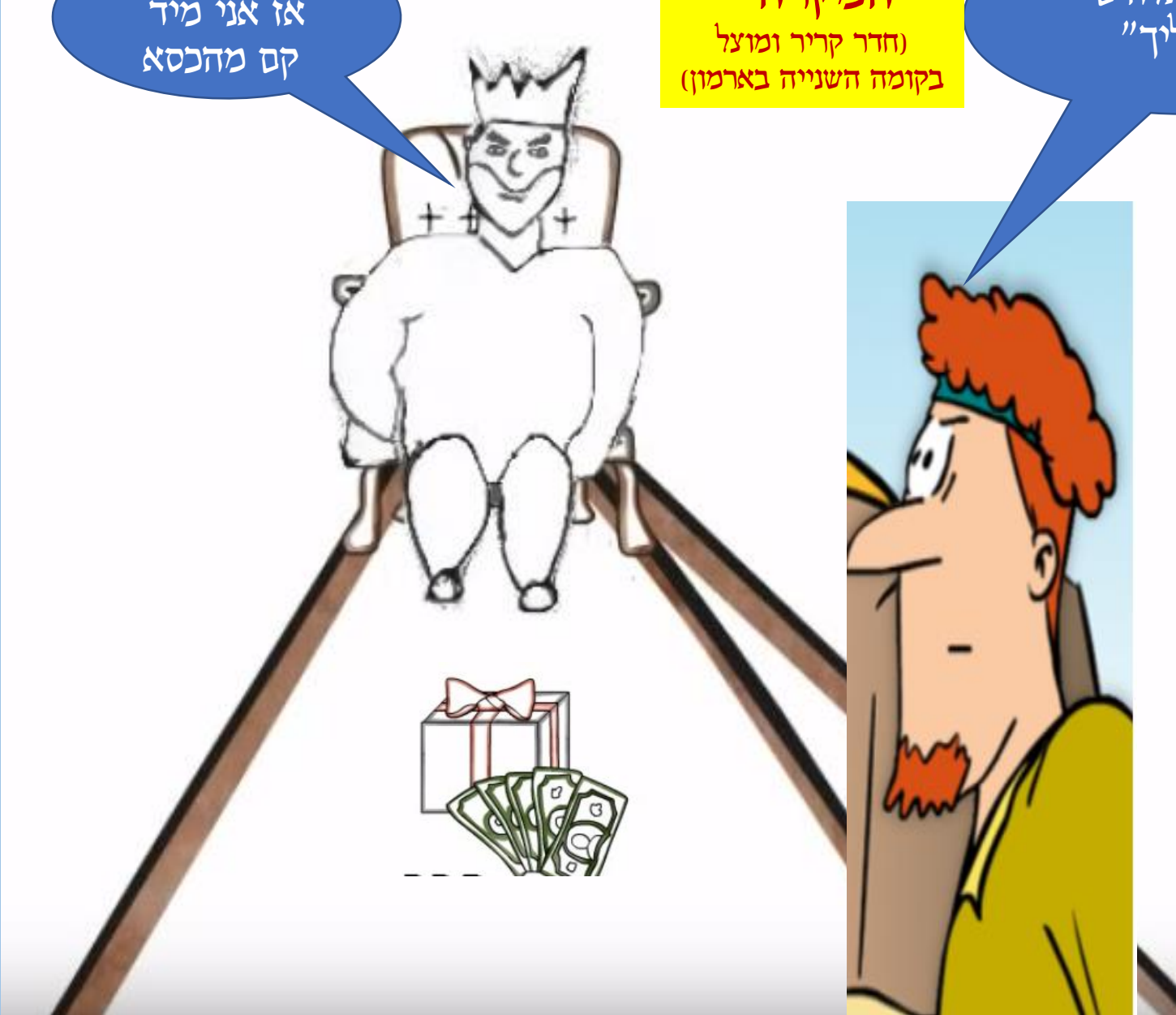

"דבר סתר לי אליך
המלך"

וואלה,
אז אני מיד
קם מהכסא

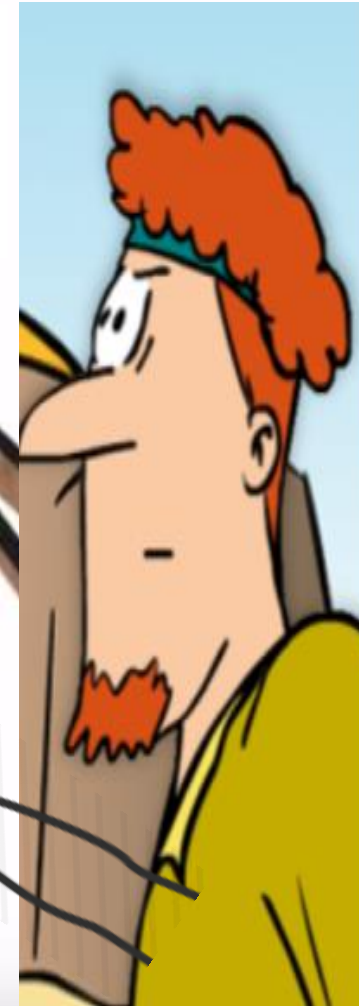
**"עלויות
המקרה"**
(חדר קריר ומוצל
בקומה השנייה בארמון)

"דבר אלהים
לו אלוך"

אֶהְיֶה הַזֶּה
אֶת עֵגְלוֹן הַשָּׁמַיִם
מֶלֶךְ מוֹאָב

**"עלויות"
המקרה"**
(חדר קריר ומוצל
בקומה השנייה בארמון)

וישלח אהוד
את יד שמאלו
ויקח את החרב
מעל ירך ימינו
ויתקעה בבטנו"

"ויבא גם הנעב אחר הלהב
ויסגר החלד בעד הלהב
כי לא שלף החרב מבטנו
ויצא הפרשדנה"

"וַיַּעַז אֶהוּד הַמַּסְדֵּרוֹנָה

(המקום ממנו יורדים לקומה התחתונה)

וַיִּסְגֹּר דְלַתוֹת הָעִלְיָה בַּעֲדוֹ וַנֶּעַל!"

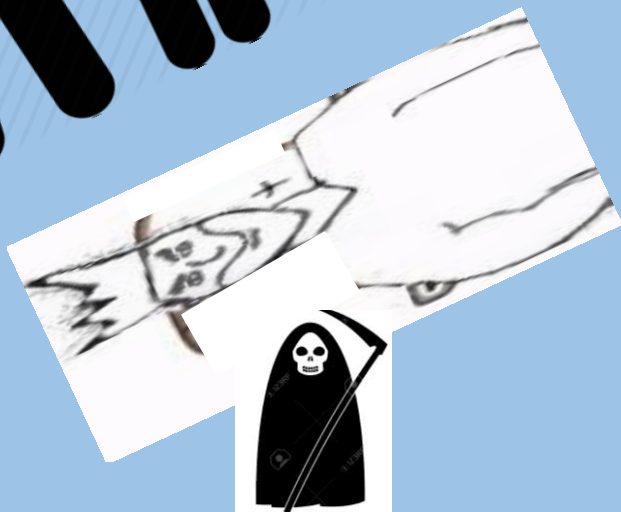
ויקחו את המפתח
ויפתחו
והנה אדוניהם
נפל ארצה מת

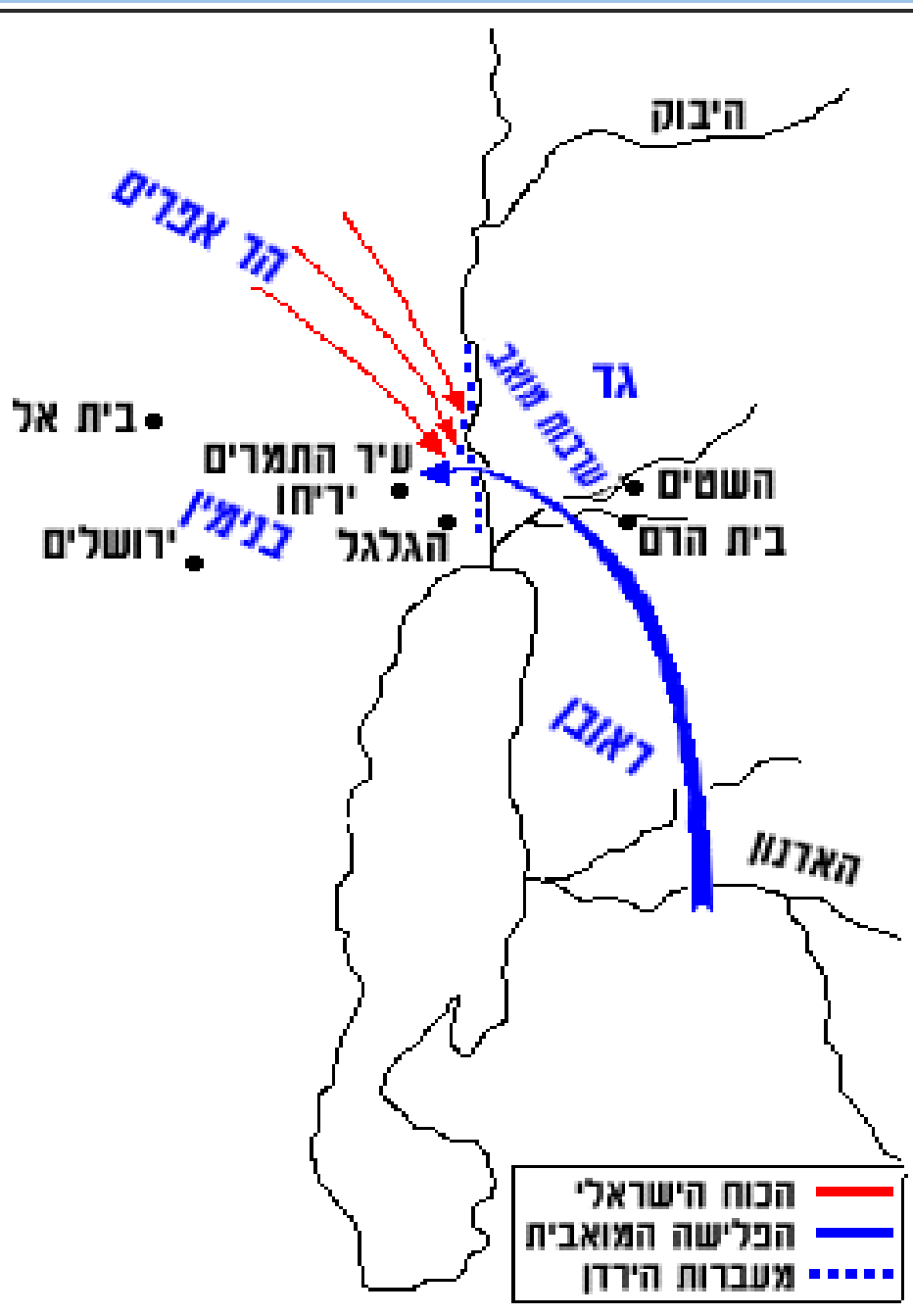
"ויאמרו:
אך מסיך הוא את רגליו
בחדר המקרה"
(הוא בטח עושה צרכים בחדר שבעליית
המקרה, בואו ונמתין)

למישהו יש מושג
למה הדלתות של
עליית המקרה נשארו נעולות
לאחר שאהוד הלך ?

בריחת אהוד והכרזת מרד נגד מואב

וַאֲהוּד נִמְלֹט עַד הַתְּמַהֲמָהּם (ניצל את העיכוב במשמר המואבי)

וְהוּא עָבַר אֶת הַפְּסִילִים (אזור המשמר המואבי)

וַיִּמְלֹט הַשְּׁעִירָתָה (ברח ליער בדרום הר אפרים)

וַיְהִי בְּבֹאוֹ, וַיִּתְקַע בְּשׁוֹפָר בְּהַר-אֶפְרַיִם,

וַיִּרְדּוּ עִמּוֹ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִן הַהָר וְהוּא לִפְנֵיהֶם:

וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם: רַדְפוּ אַחֲרַי כִּי נָתַן ה' אֶת אִיבֵיכֶם אֶת מוֹאָב בְּיַדְכֶם,

וַיִּרְדּוּ אַחֲרָיו וַיִּלְכְּדוּ אֶת מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְמוֹאָב, וְלֹא נָתְנוּ אִישׁ לְעֵבֶר:

וַיִּכּוּ אֶת מוֹאָב בְּעֵת הַהִיא כִּי-10,000 אִישׁ, כָּל שָׁמֶן וְכָל אִישׁ חֵיִל,

וְלֹא נִמְלֹט אִישׁ:

העיתון
הנקרא
בכנועו

כנען היום

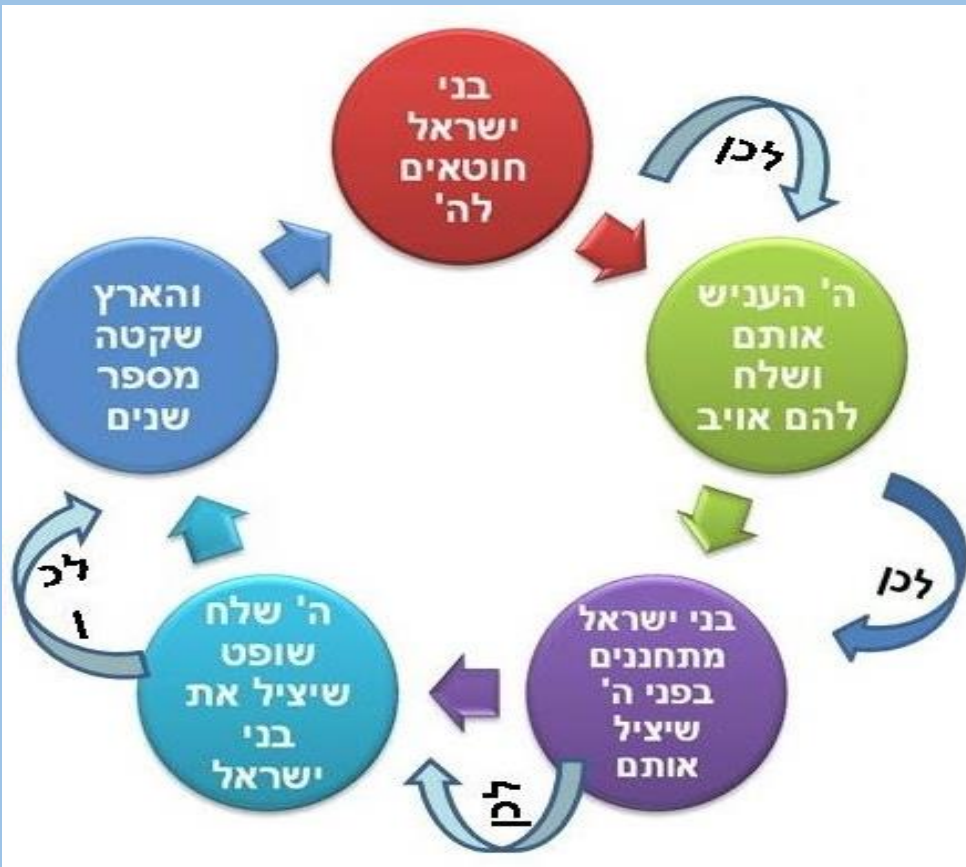
ותכנע מואב ביום ההוא, תחת יד ישראל ותשקוט הארץ שמונים שנה

השקט חזר לישראל: ההתנקשות בעגלון מלך מואב
הולידה מלחמה שהסתיימה בניצחון מוחץ לבני ישראל

השקט חזר לישראל: ההתנקשות בעגלון מלך מואב הולידה מלחמה שהסתיימה בניצחון מוחץ לבני ישראל. המלחמה נמשכה שנים רבות, אך לבסוף ניצח ישראל. הסיבה לכך הייתה תוכניתו של מואב, שהתגלתה לבני ישראל. הם ניצלו את חולשתו של מואב וניצחו אותו. הסיפור מתואר בתנ"ך, ונראה כי הוא מתרחש במאה ה-9 לפנה"ס.

סיפור שמגר בן ענת (פרק ג, פס' לא)

וְאַחֲרָיו הָיָה שִׁמְגַר בֶּן עֲנַת
וַיַּךְ אֶת פְּלִשְׁתִּים שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ
בְּמַלְמַד הַבְּקָר
וַיֵּשֶׁע גַּם הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל:

הבהרות

האם עשו הרע בעיני ה' ? - לא מוזכר
האם שיעבדו את ישראל? אם-כן לכמה זמן ? לא כתוב
מעבר לזה אין נתונים